

POPULARNONAUKOWE STRESZCZENIE PROJEKTU (W JĘZYKU POLSKIM)

W projekcie tym próbujemy wyjaśnić wzajemne związki między rozległymi intensywnymi zaburzeniami (takimi jak huragany czy gradacje kornika) w lasach, procesem naturalnego odnawiania lasu oraz zgryzaniem młodych drzew przez kopytne ssaki roślinożerne, przede wszystkim jelenie i sarny. Zakładamy, że zaburzenia, uśmiercając wiele dużych drzew, zwiększają dostępność światła dla roślin rosnących na dnie lasu. Powoduje to szybki rozwój młodego pokolenia lasu; ponieważ zagęszczenie młodych drzew wzrasta i wytwarzają one znacznie więcej pędów, populacje dzikich zwierząt kopytnych zamieszkujące objęty zaburzeniami obszar nie są w stanie zahamować wzrostu młodych drzew. W ten sposób nawet te gatunki, które w normalnych warunkach są silnie przygłuszone lub nawet eliminowane przez powtarzające się zgryzanie pędów, uzyskują możliwość szybkiego wzrostu, a w konsekwencji dorostnięcia do okapu lasu. Nasze badania zamierzamy skoncentrować w czterech obszarach (Babia Góra, Tatry, Roztocze, Puszcza Piska), w których mamy już założone w trakcie realizacji poprzednich projektów stałe powierzchnie badawcze oraz zebrane na nich wyniki pomiarów. Ze wstępnej analizy tych danych wiemy, że procent zgryzanych młodych drzew na objętych badaniami obszarach jest bardzo zróżnicowany. W naszym projekcie zamierzamy dokładnie przeanalizować te dane, aby stwierdzić, które czynniki środowiskowe wpływają na przestrzenną zmienność częstości zgryzania młodych drzew. Główna część projektu, realizowana na Roztoczu i w Tatrach; będzie skoncentrowana na oszacowaniu ilości żeru pędowego dostępnego dla zwierząt kopytnych oraz na analizie intensywności zgryzania młodych drzew różnych gatunków w różnych warunkach świetlnych, od zwartego lasu po obszary, gdzie drzewostan został praktycznie zniszczony w wyniku huraganowego wiatru lub gradacji korników. W tych obszarach zamierzamy również założyć małe poletka badawcze na powierzchniach ogrodzonych siatką oraz poza ogrodzeniami (tzw. poletka bliźniacze). Pozwoli to na porównanie tempa wzrostu młodych drzew będących pod wpływem roślinożerców oraz odizolowanych od wpływu roślinożerców, rosnących w niemal identycznych warunkach środowiskowych. Wyjaśnienie wpływu zaburzeń na proces naturalnego odnowienia lasu w warunkach silnej presji kopytnych roślinożerców będzie stanowić istotny wkład w teorię dynamiki zbiorowisk leśnych. W perspektywie wzrostu częstości ekstremalnych zjawisk pogodowych, które są efektem globalnych zmian klimatu, wyniki tych badań będą stanowić podstawę dla bardziej zgodnego z naturą gospodarowania w obszarach leśnych podlegających rozległym, intensywnym zaburzeniom.